

ŘÍLOHA 1 – ROZHOVORY S TŘÍDNÍMI UČITELKAMI

1. Máte již nějakou zkušenost s nahrávaným interview?

„Ano, týkalo se mé práce pro rozštěpové pacienty.“

„Ne, ale mám představu toho, že vy mi budete pokládat otázky a já vám budu na ně pravdivě odpovídat.“

„Nemám žádnou zkušenost.“

2. Jak dlouho působíte jako učitelka na této škole?

„Deset let.“

„Od roku 1991.“

„Patnáct let.“

3. Jste třídní učitelka žáků a žákyň 5. třídy. Můžete mi popsat, co pro Vás tato práce obnáší?

„Zejména završit to, co je obsahem učiva pro žáky prvního stupně připravit žáky na přestup na druhý stupeň, zvládnout jejich změny, které se týkají jejich fyzického a psychického dozrávání, kočírovat vztahy mezi nimi v kolektivu a udržovat klidnou atmosféru při učení.“

„Třídnická práce, tak je to práce na víc. Pracuji se třídou, vyplňuji různé dokumenty a pracuji se třídou jako s celem. Nejen že dokumentuji jejich absenci, posílám jim úkoly, když jsou nemocní, ale jsou to i rozhovory s rodiči, když mají nějaký problém. Prostě je to práce se třídou, když se tam vyskytne nějaký kázeňský problém, když je někdo agresivní někdo se cítí ubližovaný, tak se to snažím vyřešit.“

„Učím a vychovávám děti od prvňáků až po pátou třídu. Tak dělám to s láskou, je mi s nimi dobře, nic jiného bych nechtěla. O tom se těžko povídá, to se musí zažívat každý den, jaký ty pokroky děti dělají. Baví mě to a dělám to s chutí. Otvíráme stále nějaká nová témata, jsou to pro nás výzvy. Teď jsme třeba minulou hodinu rýsovali a narýsovali jsme obrovský obrázek a děti: jé, to je nějaký windows. Prostě najednou něco vytvořily a bylo vidět, že z toho mají radost, tak já mám taky radost.“

4. Co vnímáte ve své práci jako nejdůležitější, nejpodstatnější?

„Myslím že, to, abychom jako učitelé našli rovnováhu mezitím, co je potřeba děti naučit, ale aby zároveň jsme zachovali rovnováhu v tom, že v té třídě budeme dětem naslouchat, že jim dáme prostor k tomu, aby si s námi mohli povídat, sdělovat nám svoje pocity, svoje starosti, abychom na ně měli čas a prostor i jako na osobnosti. To znamená, nejen že jim chceme nalívat to učení, ale abychom měli čas i na ty důležité věci okolo a v tom najít tu rovnováhu. Že bychom neměli opomíjet tu osobnostní stránku každého z těch dětí, že bychom se měli dívat na to, jak reagují v kolektivu, jak se učí pracovat, jak přistupují k povinnostem, k úkolům, k pokynům, k autoritám, k přátelům, to znamená, abychom je spíše vedli pro budoucí život, to, co pro budoucnost je pro ně důležité. Takže já bych ten obsah toho učiva nechtěla nadřadit tomu všemu.“

„Kromě předávání znalostí z určitých předmětů, tak vychovat z nich trošku lidi, kteří se zajímají o dění kolem sebe a o třeba přírodu. Aby nebyli zaměřeni, jak je to dneska, jen na počítače. Aby vnímali svět kolem sebe a ty souvislosti. Chtěla bych, aby spolu vycházeli dobře a aby aspoň v té škole zažili něco, co znají z pohádek – vítězství dobra nad zlem.“

„Ovlivňovat toho mladého člověka k tomu, aby z něj vyrostl vyrovnaný dospělý člověk, aby si zanechal krásné vzpomínky na školní léta. Tím, že ovlivňuji to dítě, jako že ho učím a vychovávám, tak ovlivňuji celou rodinu a společnost a tak.“

5. Popište mi Vaši třídu jako skupinu.

„Je to skupina velmi různorodá. To znamená, že v té skupině se vyskytují jednak žáci, kteří jsou vedeni nebo by měli být, jsou rodiči tak vedeni jako mimořádně nadaní, jsou zde žáci, kteří nejsou rodiči vedeni jako mimořádně nadaní, nicméně prokazují známky skutečného vysokého nadání. Pak jsou tady žáci, kteří jsou naopak na tom průměru až podprůměru, co se týče výsledků vzdělávání. Mám tady jednoho žáka ze sociálně znevýhodněného prostředí, jednoho žáka, který pochází z prostředí romského a evidentně si nese znaky toho přístupu k tomu vzdělávání. Mám tady žáky, kteří jsou z velmi dobrých rodin, ale naopak i žáky, kteří pochází z neúplných rodin. Každý z nich si nese nějakou stopu. Je tady žák, který je medikovaný a má ADHD. Je tady žák, u kterého jsme měli podezření na aspergerův syndrom, a každé z těch dětí reaguje jinak a udržet je v nějaké homogenní skupině tak, aby spolu dobře vycházeli, aby měli všichni možnost naučit se a učit se tím způsobem, který mu nejvíce vyhovuje, což není úplně snadné. A musím říct, že práci s tou skupinou také poznamenává i přístup rodičů. Řekla bych, že vlastnost, která té skupině nejvíce sluší, je různorodost, nicméně je to skupina, která se snaží se k sobě chovat hezky, která je velmi přátelská, která dokáže pracovat s jinakostmi, která se dokáže vyrovnat

s tím, že někdo ze žáků má nějaký problém. „Je to třída, ve které je rovnocenný poměr dívek a chlapců, některé děti se snaží projevovat až jako autoritativně, takže problémy samozřejmě řešíme. Máme tady žáka, který se nějakým způsobem emočně neovládá (žák s medikací), takže tam bylo nejtěžší naučit děti očekávat reakce, které se jim nebudou líbit, aby se naučily s tím žákem vycházet, aby ho záměrně neprovokovaly, a nečekaly, že se k nim bude chovat, tak jak se očekává. Ale zase si myslím, že je to výborná škola do budoucna. Když se naučí s takovými lidmi vycházet, že to může být jen ku prospěchu.“

„Tak naše třída je různorodá. Jsou tam chytré děti, jsou tam středně nadané, jsou tam podprůměrné děti. Je tam asi osm dyslektiků, děti s poruchami učení, takže jako celek musím ty děti korigovat, aby se k sobě chovaly hezky. Jsou tam náznaky agresivity vůči sobě, třeba mezi kluky, když si začnou hrát, nejdřív jako z legrace, a pak to přejde do něčeho, nebo holky teďka začínají pubertu, začínají ty kluky trochu provokovat, a to jako korigovat tak, aby spolu vycházeli. Vždycky, když někoho potrestám, tak mu řeknu, proč to je, aby věděl, proč jsem ho potrestala, aby se příště polepšil. Jako kolektiv, když mají například nějaké sportovní turnaje, dokážou fandit. Když tam někdo zaostává, tak se ho snažím podpořit a zase u těch, kteří mají hodně vysoké sebevědomí, tak se ho snažím trochu srazit.“

„Jsou přirozeně chytří. Hodně chytří, hodně vnímaví. Rádi jsou i po tom vědění, rádi se něco nového dozvídají. Jsou tam děti uzavřenější a jsou tam i děti hodně otevřené až jako takový dravci do té společnosti, takže se musí někteří hodně zklidňovat, uklidňovat, korigovat, a někdy zas naopak – postrkávat, povzbuzovat a chválit. Jsou docela různorodá třída, ale naopak jsou pospolu i rádi, že jsou jakoby rádi kamarádi.“

6. Kolik tříd jste již vedla jako třídní učitelka?

„Já jsem teď dvacátý rok ve školství. Vedla jsem asi čtyři skupiny, ale tohle první skupina, kterou vedu od první až do páté. Před tím jsem měla skupinu ve speciální třídě od třetí do páté.“

„Hodně, hodně jsem střídala třídy a tohle je moje druhá pětiletka, jinak jsem to vždycky tak střídala.“

„Třetí děti, i když jsem učila na jiných školách, asi páté děti.“

7. Popište mi komunikaci mezi Vámi a žáky/třídou.

„My jsme se ze začátku učili umění komunikace, aby žáci pochopili, že když chceme spolu komunikovat, musí mluvit jeden, musí umět naslouchat, argumenty, které jedna strana přináší, musí být stručné a věcné. To znamená, že když spolu něco řešíme nebo si jen povídáme, tak tohle důsledně uplatňujeme. Já na děti hlas obvykle nezvyšuju, ono je to zbytečné. Moje děti reagují na zazvonění trianglu, když je potřebuji srovnat do klidu, nebo když potřebuju, aby mě poslouchaly. Snažím se s nimi komunikovat spisovnou češtinou, což ne vždy mi úplně vychází. Ale snažím se na druhou stranu vypadat jako učitelka, která nemluví jak z knihovny, ale aby ve mně viděly člověka, který je provází, který jim chce pomáhat. Takže ne vždycky je ta komunikace úplně formální. Komunikace mezi žáků je někdy taková žalostná, ale řekla bych, že této třídě to není až tak hrozné. Jsou tu žáci, kteří jsou emočně labilní, takže sahají až těm výrokům, u kterých si říkáte, kde to to dítě mohlo slyšet. Je pravda, že děti na sebe hodně křičí, ale ne, že by křičeli, ale povídají si hlučně. Naprosto vítám a mám velmi ráda, že děti dokážou přijít mi říct a formulují, co je trápí, co se jim nepovedlo, co se jim povedlo, takže si myslím, že mají ve mně důvěru a nemají strach přijít mi cokoliv říct.“

„Tak já myslím, že dobrá, i když je to konstruktivní. Když prostě má někdo nějaký problém, tak se nebojí ho říct, se přihlásí, řeknou. Snažíme se to vyřešit, ale když už je toho hodně, když žalují na sebe, tak to prostě přejdu a jedeme dál, řeknu jen, že se tohle nedělá a příště se budeš chovat třeba líp. Ale ty malinký věci (on mi sebral gumu), to už jim řeknu, aby si to řešili už mezi sebou. Já mám ráda humor. Když už je den náročný, tak se to člověk snaží odlehčit.“

„Tak někdy je hodně kamarádská, právě když přijdu ráno do školy, tak si povídáme o všem, co bylo, nebylo, jak se cítí, nebo jak dělali úkol, jestli ho splnili, a pak si vždycky povídáme o víkendu potom, co zažívali o víkendu. Pak učím buď frontálně, že já jim předávám něco nového, něco, co učím, a pak hodně učíme ve skupinkách a tam je tom, že oni sami pracují a já je nějakým směrem koriguju, aby se tam dozvěděli to, co si představuju, že by se měli dozvědět. Humor většinou vyjde od dětí, že se nad něčím pobavíme, nebo nad někým.“

8. V čem se Vaše současná třída liší od Vašich předešlých tříd?

„No, liší se hodně. Ta předchozí třída, byla třída speciální. Bylo tam deset dětí a každé dítě mělo nějaký specifický problém. Ta třída byla specifická tím, že nám zrušili školu a my jsme přecházeli jako celý kolektiv na jinou školu a ty děti tam přecházeli se mnou. To znamená, že tam vůbec jít nemusely. Byly jsme tam dvě takové třídy páté. Potom se stalo to, že ty dvě třídy sloučili na dobu tří měsíců do konce školního roku, takže tam bylo asi čtyřicet dětí, ale byly strašně hodní, to byla semknutá skupina.“

„Tak asi se to i mým věkem, že už jsem starší a je to trochu jiný vztah, že už to není tak kamarádský vztah nebo ta pozice maminka a dítě, tak ten vztah se mění. Přijde mi třída hodně živá, hodně upovídaná už od začátku. Oproti minulým třídám je těžké je zklidnit. Začít pracovat, než začneme něco dělat, to oproti minulým třídám tolik nebylo. Jsou prostě míň ukáznění.“

„Přirozenou inteligencí. Ještě bych chtěla dodat, že to jsou děti z hodně opečovávajících rodin a je to na nich hodně vidět, že jsou hýčkaní. Tak jakože zdravě o ně pečují. Jsou potom v globálu takoví milí a je s nimi snadná komunikace. Že je tam v té rodině hodně lásky, ale i takových těch zdravých ambicí.“

9. Popište mi Váš pracovní den od příchodu do práce až po odchod z ní.

„Jsem tady hodně brzo, za pět minut sedm, kdy tady v podstatě nikdo z kolegů není. Ten čas mám nejradši, protože je tady ticho. A já si udělám hodně z té aktuální přípravy na ten den. Připravím na tabuli úlohu, kterou mají na každý den jinou, z českého jazyka a matematiky a to je nadstandardní úloha, kterou řešit mohou a nemusí. Pak si dám kávu a nasávám atmosféru té školy a toho klidu. Děti přichází okolo půl osmé. Já pak převádím dceru do první třídy, a pak se vracím do své třídy. Ten den začíná tím, že medikuju jednoho žáka, ještě teď musím dohlížet na děti a jejich přípravu, řeším se dětmi vzkazy od rodičů, co potřebují vyřešit, s čím potřebují pomoci, omlouvání pokud něco je a začíná školní den průběžnou prací. O přestávkách se snažím je příliš neobtěžovat svou přítomností, ráda bych, aby se naučili, že o přestávkách nebudou mít nad sebou vždy dohled, nicméně nemohu odejít na celou přestávku, protože tu jsou děti, které to prostě potřebují, nemůžu se spolehnout na to, že přestávka proběhne v pořádku. Po konci pracovního dne odcházím na oběd, pak se vracím do kabinetu a dělám zápis do třídní knihy do počítače, což bych měla dělat celé dopoledne, ale to se mi úplně nedaří. Opravuju, zapisuju. Po obědě mám s kolegyněmi takovou dvacetiminutovku, kdy se snažíme nepracovat. Rámcové přípravy si dělám obvykle ve škole. Co potřebuji vytisknout,

to vytisknu ve škole, ale co se týče přípravy, u které si potřebuji něco poslechnout, to už si musím připravit doma. Z práce odcházím kolem čtvrt na čtyři, ale mně to nevadí.“

„Tak já se přiznám, že chodím tak těsně, to já nejsem takový ten učitel asi příkladný, že bych chodila dvacet minut před, jak máme. Sice chodím těsně, ale snažím se mít tu práci hotovou. Každopádně dodržuju termíny, co kdy mám a snažím se mít všechny ty pracovní věci udělat v práci a nebrat si je domů. Takže když skončí vyučování, udělám si to, co mám, tu práci se snažím dělat i o přestávkách, i když by si měl člověk asi odpočinout, ale to by mi pak zůstaly ty hromady na odpoledne. Tak se snažím tu práci dělat v pracovní době, a pak se snaží načerpávat energii na další den zase jinými aktivitami, ne s dětmi.“

„Ráno přijdu, dám si do třídy věci, které si přinesu, připravím to tam, napíšu dětem ranní zprávu, ranní dopis, pak si sundám boty, nebo předtím si sundám boty, nebo až za hodinu si sundám boty. Pak postupně přicházejí děti, tak rozebíráme, co se stalo, nestalo nebo co si přinesly, nebo co je potřeba, třeba jsme řešily, že budou dělat Mikuláše a čerta a anděla a to stále dokolečka řešily, kdo co bude dělat. Pak už je většinou nechám být, protože přicházejí další, oni si povídají mezi sebou, tak to si jdu zase popovídat s kolegyní. Pak se hodinu učí. To si mezi tím stihnu napít nebo nějaké jiné potřeby no, a tak to jde až do oběda. Po obědě mám dva dny kroužky, jeden den mám odpolední vyučování a v těchto dnech jsem většinou tak vyčerpaná, že většinou si tu práci odnáším domů, takže takovou tu zbylou přípravu nebo opravování dokončuju doma a ty dva dny, co mám kratší den, tak to většinou odcházím domů a řeším ty přípravy a to zbylé doma.“

10. V rámci kterých mimoškolních aktivit trávíte s žáky a žákyněmi z Vaší současné třídy čas?

„Jsme zvyklí společně jezdit o vedlejších prázdninách na výlety, protože ty výlety během školního roku jsou omezené. Vůbec se nebráním aktivitám typu spaní ve škole, vyjet do divadla, i když je to třeba až po vyučování. Potom s nimi mám zájmový kroužek pro ty, kteří se chtějí věnovat více angličtině.“

„Takže žádný.“

„Tak máme kroužek angličtiny a kroužek her, to jsou takové ty sociální hry a společenský deskový hry. Výletů máme strašně moc během roku. Teď máme takový celoroční projekt. Vždycky na každý školní rok máme jeden celoroční projekt, a to kolem toho se to odehrává. Teď s pátáky máme projekt o vesmíru, a tak jsme ho začali tím, že si nachystaly děti doma nějaký vesmírný kostým, v tom přišly do školy, a odpoledne jsme měli takovou vesmírnou konferenci, kde se všichni představili, jakože by museli načerpat informace o tom svém člověku nebo věci, nebo čím byli. Je to o tom,

že se představovali a ukazovali ostatním. Pak tady k nám přijeli hvězdáři, tak pozorovaly hvězdy. Pak tady nocujeme. Děti si snědí pizzu a zažijí stesku odvahy, a tak. Pak máme několik školních, my tomu říkáme projektových, výletů několik. Takové tradiční, že jedeme do Prahy. To máme každý rok nějakou návštěvu nějaké památky v Praze a na konci roku je to škola v přírodě.“

11. Je něco, čím Vás žáci či žákyně z Vaší současné třídy oslovují?

„Tím jací jsou. Nejde dělat tuto práci s láskou, když vás děti neoslovují svými myšlenkovými pochody, tím, jak vidíte pod rukama, to, co do nich vkládáte, se nějakým způsobem vrací. Když slyšíte tu a tam své myšlenky. Takže mě oslovuje to, jak jsou tvárné, jak přijímají dovednosti, jaké mají postoje a jak se dokážou zamýšlet nad věcmi, které mi jako dospělí už vůbec nevnímáme.“

„Takže tím, že mi energii hodně berou, tak mi ji i hodně dodávají. Tím, že jsou děti hodně malý, tak se dají hodně tvární. Tím, že jsou takový veselý, bezstarostný, tak se od nich taky trochu nakazím. Je to bezprostřednost.“

„Netuším. U nich je hodně důležité to, s kým kamarádí, takže to je pro ně důležité, jaký mají vztah mezi sebou, takže to je pro ně důležitější než to, co se ve škole naučí. Možná to, že jsou cílevědomí, že už jsou takhle malí a vědí, kam ten svůj život směřovat, někteří z nich.“

12. Máte ve Vaší současné třídě žáky či žákyně, kteří Vás něčím oslovují?

„Mám, a je to zrovna ten nejvíce složitý človíček, ten, který je zrovna medikovaný, ten, který má nejvíce problémů. S tím, jak vycházet se spolužáky, protože jsem se sešla s paní speciální pedagožkou u nás a ona mi zhodnotila jeho osobnost, čím si prochází a proč se tak chová a já si všímám i toho, že i když se nechová hezky k dětem nebo ke mně, tak na druhou stranu má strašnou potřebu lásky a citu, že potřebuje cítit, že ho má někdo ráda a mě v podstatě oslovuje a zároveň zraňuje to, že ten kluk přichází z nějakého prostředí, které mu neposkytuje to, co by mu poskytnout mělo a já bych ho za to měla jakoby trestat, když bych to měla brát podle těch striktních pravidel, co děti mohou nebo nemohou dělat. A přitom mu ty podmínky ani nebyly dány. Mě to dojíká, když vidím, jak reaguje, dojíká mě, že by chtěl být jako ostatní, být na výsluní těch pochval, i když to nemůže zvládnout. Proto mám k němu takový vztah, vidět za ním ten příběh, i když to bychom měli vidět u všech dětí jako učitelé. Takže kdybych se měla vrátit jedné z prvních otázek, tak by to bylo to, že úkolem učitele je odhalit příběh dítěte a zjistit motivy jeho chování. To by mělo být pro nás stejně důležité jako to, co je učíme.“

„No, určitě. Každý něčím, každý je specifický, každý má své vlastnosti a nemůžu říct, že i ten žák, který třeba je ve třídě na poslední přičce, tak je třeba nadaným v něčem jiném, každý vyniká v něčem jiným a já se to snažím podpořit nebo za to aspoň pochválit.“

„Líbí se mi to a mám.“

13. Proběhly ve Vaší současné třídě nějaké významné změny od 1. ročníku doposud?

„Ano, někteří žáci odešli, někteří žáci přišli, trochu se ten kolektiv proměňuje. Pak jako další významnou změnu jsem vnímala spíše já, když jsem nemohla na začátku třetí třídy nastoupit a byla jsem čtyři měsíce doma s dcerou, která byla vážně nemocná, tak v té skupině měli náhradní paní učitelku. A setkala jsem se s tím, že ne všichni rodiče tuto situaci pochopili.“

„Já myslím, že ani ne, ale hodně dětí se prostřídalo, ale myslím si, že to je tím v dnešní době, že se lidé stěhují hodně za prací, takže nás začínalo asi dvacet šest. Teď je nás dvacet dva.“

„Začínali jsme se třiceti dětmi a některé děti odešly a některé přišly a tím pádem se ten kolektiv trošičku jinak utváří. A pro ty nově přichozí děti je vždycky těžký si zvyknout, na novou školu, na ty nové kamarády i na mě, na ten typ nebo styl výuky a trvá jim to až jakoby rok. To je, že nejprve jsou takový klidný a hodný, potom se to zase zvrtné v něco jiného, a potom to tak jakože vře a až jakoby za rok se to ustálí, už to znají a vědí tu svoji pozici, jakou mají a co se od nich očekává, tak tím se to asi změnilo. Pak ještě máme dvě děti, které jsou v zahraničí, ale patří k nám, tak tím je ten kolektiv taky jiný. Že občas přijede jedno za půl roku to dítě, které půl roku nevidíme a tím vlastně tady ty děti, které tu jsou každý den, tak je trochu obohacují, že poznají život, který probíhá někde jinde.“

14. Jaké typy zpětných vazeb nejčastěji ke svým žákům a žákyním volíte a proč?

„Zpětnou vazbu bych nejradši slyšela na konci každého dne, což jsou otázky kladené verbálně, potom jednou za čtvrt roku probíhají tripartity, děti dostanou dotazníky, kde hodnotí přístup a práci učitele, náročnost učiva a přenos učiva. V rámci etické výchovy hodnotí děti to, co se jim za ten týden podařilo, v čem pocítily úspěch, co se naučily nového, kdo jim uděl radost a čím oni udělali radost. Ráda bych děti naučila, aby se děti naučily vnímat to pozitivní, co se jim stalo. A dále já předávám učivo způsobem, který mi přijde srozumitelný, ale jim srozumitelný nemusí přijít, jestli rozumí smyslu toho, co jím předávám.“

„Tak řešení neodkládám na pozdější dobu a snažím se problémy řešit hned, samozřejmě ta odezva musí přijít ihned, a když musím pokárat, tak ihned, protože pak nebudu i já tak naladěna. Samozřejmě nechci nic řešit v afektu, ale někdy se to stane, někdy na ně zvýším hlas, to je normální, to každá učitelka, samozřejmě se snaží vše řešit konstruktivně, dokonce nechám ten trest, aby si vymysleli sami, že pak si ho budou muset i odpracovat. Někdy ho zadám já, málokdy je nechávám po škole něco napsat nějakou práci, aby se to nějak neprotahovalo. Většinou to řešíme na místě, takže mají tu zpětnou vazbu hned. Většinou volím slovní vazbu, protože si s dětmi ráda povídám, rádi rozebíráme různé situace a je to lepší než jim zadávat něco, co by nosili zpět vypracovaného. Většinou to řeším slovně na místě, protože mi to přijde jako neúčinnější způsob.“

„ Tak co jsem poznala poslední dobou, tak nejkrásnější u těchto starších dětí je taková zpětná vazba, že když vidíte, že je něčím zaujmete. Oni jsou třeba takový neklidní, roztěkaní. Pak jsem jim četla knížku a oni se zklidnili a začali to vnímat a tak. Pak jsem jim dala úkol, který měli splnit a šli do toho s chutí. To se mi na nich líbí, že to tak jako berou a to je ta nejkrásnější zpětná vazba, na které je vidět, že to ty děti baví, že z toho je takové to AHA, tak to je takové to nejhezčí. Pak jsou to takové ty školní zpětné vazby, různé testy a písemky a vyměřování si, co umí nebo neumí a to je většinou, že vím, které děti to umí, což se potvrdí, a že vím, které dítě to vědět nebo a to se mě taky potvrdí, když chci, aby doplnilo správné íčko nebo vypočítal příklad. A nejdůležitější je ten prožitek, že vím, že to prožívají naplno a tím pádem to i dobře udělají.“

15. Kolik učitelek vyučuje ve Vaší současné třídě?

„V mé současné třídě vyučují dvě učitelky a dva učitelé.“

„Dva učitelé.“

„Čtyři.“

16. Které předměty konkrétně vyučují a kolik hodin v týdnu?

„Jedna paní učitelka vyučuje vlastivědu a přírodovědu, druhá výtvarnou výchovu a pracovní činnosti, jeden pan učitel je na tělesnou výchovu a pan ředitel má informatiku. To je asi sed až osm hodin týdně.“

„Dva učitelé jsou na angličtinu a dva na informatiku. To jsou celkem čtyři hodiny.“

„Tak já vyučuji skoro všechny předměty, pak informatiku, jedna hodina týdně, je jiný pan učitel, tělocvik, dvě hodiny týdně jiný pan učitel a hudební výchovu jednu hodinu týdně jiná paní učitelka. A ještě angličtiny máme rozdělené, takže děti jsou rozdělené ke třem paním učitelkám.“

17. Je něco, čím by Vás žáci či žákyně z Vaší současné třídy potěšili? Co dělají, když Vás chtějí potěšit?

„Když mě chtějí potěšit, tak podle svého způsobu malují srdíčka na tabuli, ale dobře vědí, že mě potěší, když se k sobě chovají hezky, když prokážou zájem a svůj aktivní přístup k učení a myslím si, že vědí, že mi udělá radost i obrázek, když jsou pozitivní a mají radost, když jsou dobře naladěni, ale nejsou rozjívěni.“

„No tak, oni mě chtějí hodně potěšit. Oni vědí, že mě nejvíce potěší, když mě nebudou zlobit a vyrušovat, takže to nejvíce. Pak mi nosí různé drobnosti, třeba bonbony mi dají, a pak mi je stejně snědí.“

„Tak třeba minule jsem na tom nebyla zdravotně nejlíp, běhala jsem po lékařích, takže jsem občas chyběla hodinu, dvě, děti měly nějaký suplování, a když to děti nějak vycítily, tak se mě poptávaly, co se děje. A pak jednou jsem takhle přišla a oni mi připravili na tabuli na papíře něco, jako jste nejlepší nebo něco takového, a byli všichni podepsaní. Tak když jsou spolu kamarádi, když jsou spolu, když nejsou žádný neshody.“

18. Jak byste se popsala jako třídní učitelka?

„To je těžký, mám ty děti ráda a oni to vědí, takže mám tendenci ty děti bránit proti vnějším vlivům, které na ně působí, ač sama jsem schopná je napomínat a po nich šlapat, přesto nemá ráda, když to dělají okolo. Známa je dobře, myslím si, že jsem spravedlivá, náročná, chci toho po nich hodně, myslím si, že jsem schopná diferencovat to, kdo na co má nebo naopak. Na druhou stranu jsem hodně emotivní, milující, přátelská a otevřená. Asi bych řekla, že se to snažím dělat tak, jak to nejlépe umím.“

„Tak každý máme ty vlastnosti těch čtyř typů, cholerik, flegmatik, sangvinik, flegmatik, takže já taky nejsem výjimka. Takže já se snažím, dá mi to hodně práce být co nejklidnější, protože někdy jsem cholerik, takže vědí, že to přepískli, tak že už je zle, tak už si dávají velký pozor, ale snažím se do toho vnášet hodně humoru, ať se to odlehčí, já to mám radši. A v té třídě mám ráda pozitivní atmosféru. Když vidím, že je nějaké to dítě odstrčenější, tak se ho snažím postrčit zase v jiné oblasti a pochválit ho někde jinde. Někdy si nepřipadám úplně hodná, někdy si nepřipadám úplně přísná, někdy mě můžou třeba i nenávidět ale tak to je, někdy tak, někdy tak. Snažím se ze všech sil být spravedlivá, nechci, aby to dítě bylo ukřivděný, protože to dítě to vnímá třeba jinak. Snažím se děti na něco doptat, aby na to přišly sami, ale zaručím to, aby nebylo ukřivděný. V této konkrétní třídě si celkem plní své povinnosti, ale u jedné žákyně ty problémy jsou a neustále je řešíme, že nemá pomůcky, domácí úkoly, tak to mě mrzí.“

„Tak myslím na ně od rána do večera. Taková mamina, když to tak vezmete. Na svoje děti taky myslíte, opečováváte je, hýčkáte, chcete pro ně to nejlepší, tak tady v podstatě taky tak, tady je to daný o tom, že je mám něco naučit a něco nepředat a tak jim to chci předat, aby to poznali a měli všichni všechno, ale to někdy nevyjde. Jsem klidná, mírná, operovávající. Spravedlivá se snažím být, přísná se taky snažím být.“

19. Je něco, co nebylo řečeno a je podle Vás důležité to zmínit?

„No, já si myslím, že můj přístup k životu a práci je hodně ovlivněný tím, že jedno mé dítě prodělalo onkologické onemocnění a druhé se narodilo s vrozenou vadou. Životní priority jsem si nastavila tak, abych trvala na tom, co je opravdu důležité a nezabývala se jakoby nesmysly a nechtěla po těch dětech nesmysly. Myslím si, že je strašně důležité, aby lidé cítili radost a štěstí ve chvílích, kdy necítí bolest a smutek. Takže i moje děti ve třídě to snad tak cítě, že jsou věci, na kterých se shodneme, že jsou důležité, které po nich chci, ale že jsou věci, které můžou být pro jiné lidi důležité. Pro mě je důležité, aby se děti naučily pracovat, aby věděly, že se jednou po nich bude chtít v dospělosti nějaký výkon a nemyslely si, že se narodily třeba chytré a nemyslely si, že nemusí třeba pracovat. Chci, aby dokázaly respektovat pokyn, zadání, aby dokázaly vyhodnotit, kdy je čas na to argumentovat a kdy je čas na to naprosto nepolemizovat a pracovat. Možná, že si tím protiřečím, ale tohle považuji za důležité, protože se setkáváme s tím, že se děti do práce moc nehrnou. Je to takový trend, taková změna. Děti se snaží práci vyhnout, ji ošulit, nebo nějakým způsobem upravit zadání, aby nemusely. A vědí, že lenost opravdu neuznávám a že nechtít je horší než když něco nejde.“

„Tak to je na dlouhé povídání, ale jedná se spíše o školský systém a jak je to na škole nastavené, ale o tom bych se nerada bavila. Je hodně věcí, které nám tu práci jakoby trochu stěžuje, ale jinak ta práce je prostě náročná fyzicky i psychicky, což lidé ostatních profesí nechápou.“

„Nechci.“

PŘÍLOHA 2 – ROZHOVORY S ŽÁKY

1. Je pro vás nahrávané interview novou zkušeností? V rámci čeho jste se s ním setkali?

- „Ne. Já na táboře v rámci detektivního vyšetřování.“
- „Ne, nemáme.“
- „Já jsem se setkal, když jsem měl průšvih ve škole. Jinak my jsme se s tím nesetkali.“
- „Já jo, s modelingem, rozdíl byl v tom, že se tam ptali jen mě. Jinak my jsme žádnou neměli.“
- „Ne, nemáme.“
- „Já jsem se s tím už setkal. V jednom seriálu a to se jmenovalo Dovolená v protektorátu. A já s jedním kamarádem na táboře, kdy jsme natáčeli video. A my dva kluci ne.“
- „Nemáme s tím zkušenost.“
- „Jo je to pro nás první zkušenost.“
- „Ne.“
- „Jednou jsme nahrávali – hráli jsme Penny městečko a oni to natáčeli. Celá třída jsme s tím už zkušenost měli.“
- „Já ne. Ne. Já jo, protože mamka pracovala v Evropě 2, tak jsem párkrát mluvil do rádia.“
- „Ještě jsme se s tím nesetkali.“
- „Nesetkali jsme se s tím.“
- „Pro mě je novou zkušeností. Nikde jsem se s tím nesetkal.“
- „Já ne. Já jsem se s tím setkala u ségry, že se mě vyptávala.“
- „Jo je to nová zkušenost. Já jo, ale už si nepamatuju kde.“
- „Jo, já jednou – děti čtou nevidomým. My tři jo. Ale my dva ne.“

2. Zkuste mi popsat vaši třídu. Jak vypadá? Můžete zasahovat do toho, jak bude vypadat?

- „Prostorná, velká místnost se spoustou židlí, interaktivní tabulí, s počítačem. Je velká, máme tam velký koberec, máme tam knihovničku a tam si můžeme o přestávce nějakou knížku půjčit. A máme tu skříňku s hrama. Já jsem s ní spokojená a stačí mi taková třída. Jo, můžeme si jí vyzdobit, že vyrábíme věci a paní učitelka to tam pověsí.“

- Ted'kon tam máme mále balonky, je vyzdobená na helouween. Myslím, že můžeme zasahovat do výzdoby, ale museli bysme přinést barvy, paní učitelka říkala, že když si něco uděláme, tak že nám to ve třídě vystaví.“
- „Je hranatá. Tak, jako uklizená moc není, útulná není, protože je to úplně megální třída, je prostě velká. A já si myslím, že je to taková normální třída, lavice, koberec, ted' tam máme na výzdobu heloween, výkresy pavouků, máme tam figurýnu Brendu, a paní učitelka nám tvoří různý pomocníčky, tu výzdobu dělají většinou paní učitelky, dávají tam to, co se jim líbí, a jsou to obrázky, co většinou vyrábíme. A odpoledne chodím paní učitelce s tou výzdobou pomáhat.“
- „Je hranatá, k výzdobě ten den je to hezký, ale druhý den nám to družina dá zase pryč. Naše třída je zároveň i družina. Nemůžeme zasahovat do výzdoby, Naši výzdobu tvoří naši výkresy, jinak to dělá všechno naše paní učitelka. Je tam hodně pomocníčků, protože jsme tak trochu natvrdlý. Já ty pomocníčky potřebuju. A taky tam máme, jak se máme chovat.“
- „Že máme oranžový lino, koberec, s obrázky, domečkami, řeky, skříně. Ano, máme tam pomůcky.“
- „To, co vyrobíme, tak nám to tam paní učitelka zavěsí, výrobky jsou to naše, ale výzdobu dělá paní učitelka. Máme interaktivní tabuli.“
- „Je v ní hodně obrázků, tabule, interaktivní tabule, židle, lavice, nástěnky, magnetická tabule, je velká, koberec nemáme, a nemžeme zasahovat do toho, jak bude třída vypadat. Výzdobu dělá paní učitelka, ale je z našich prací.“
- „Je tam hodně obrázků, jeden velký strom s našima rukama. Je taková akorát, je střední. Je žlutozelená. Máme tam tabuli, interaktivní tabuli, počítač, lavice. Spíš paní učitelka nám zdobí třídu, ale je tvořena z našich prací.“
- „Je vyzdobená, je tam hodně kyték, máme tady pomůcky, hodně obrázků. Lavice. Do výzdoby můžeme zasahovat jak kdy. Většinou jí dělá paní učitelka z našich výtvorů.“
- „Je čistá, je velká, přeplácaná, je tady hodně věcí, je barevná, žlutá, je nečistá. Paní učitelka vždycky něco vymyslí a výzdobu děláme podle toho. Výzdoba je tvořena z našich výtvorů.“
- „vzadu jsou skřínky a jedna je vezdi, je malá, velká, všude visí obrázky, je veselá, abecedu máme vyvěšenou, vyjmenovaná slova, čísla do dvaceti. Paní učitelka nás nechává vybrat si obrázky, které vyměníme ve třídě za starý. Výzdobu tvoří naše výtvoři a kytky.“

- „Židle směřem k interaktivní tabuli, zády je normální tabule a je docela velká. Jsou i větší třídy, ale mě taková stačí. Máme tam úložnej prostor, prostor na hraní a na učení. Ve skříních máme svoje pomůcky. No, od toho máme na škole parlament, tak občas mění i třídy. U nás se zatím nic nezměnilo. Můžeme si výzdobu dělat sami, ale musíme se zeptat paní učitelky. Na sít' přikolíkujem svoje výrobky.“
- „Podle mě je taková velká a jsou tam obrázky, které jsme vyrobili. Je tam hodně stolů. Máme tam pomůcky v krabici. Naše třída je veselá.“
- „Jsou tam stoly a židle, koš, stěny, koberec, stůl s počítačem, máme dvě tabule, interaktivní a klasickou, je docela velká, tak normální. Můžeme zasahovat do výzdoby. Domlouváme se, jak budeme ve skupinkách, co vyrobíme, tak dáme na stěny.“
- „Většinou tam je bordel, všechno tam je poházený, o výtvarce to tam je špinavý. Jo, je akorát, ale kdyby to bylo větší, tak mi to nevadí. Máme tam pomůcky, jako slovní druhy, pády. Výzdobu tam asi nemáme, ale jsou tam naše výrobky. No, zasahovat do výzdoby nemžeme, ani ne. Jen, že tam něco pověsíme, ale zeptáme se paní učitelky.“
- „Jsou tam lavice, koberec, špinu, dvě tabule a jednu interaktivní, barevná třída, učebnice, krabice, obrazy jako taháky a sítě s našimi výtvary. Do výzdoby moc zasahovat nemůžeme, ale když se nám něco nelíbí, tak to změnit můžeme nebo zasedací pořádek. A sedačka nám chybí.“
- „Je to docela velká místnost. Několik set lavic, máme tam monitor, Appel TV, někdy se přinesou tablety a učíme se češtinu. Na výzdobu tam máme stromeček a ozdoby, na parapetu máme dárky a planety. Teď hodně vyrábíme na adventní trh. Ano, třeba nás paní učitelka nechá vybrat výzdobu. Nechá nás vybrat. Děláme adventní kalendáře, a můžeme si vybrat výzdobu. Něco dělá paní učitelka a něco my. Já bych změnila tabule, aby byly obě na jedné straně, abychom se nemuseli furt otáčet.“
- „Je vymalovaná, veselá, obrázky tam máme, je přeplácaná, interaktivní a normální tabule. Je pěkná. Je docela velká, tak akorát. Jsou tam obrázky a pomůcky. Do výzdoby můžeme zasahovat, ale spíš to dělá paní učitelka.“

3. Je něco, co byste ve třídě změnili?

- „Já bych jí chtěla nově přemalovat, už je trochu ošoupaná, je poškrábaná, skříně bych předělala, děti bych přesadila, ta barva už není v módě, dveře bych předělala, nový koberec, paní učitelka by s tím souhlasila, když se nám měnila okna tak i ona to chtěla přemalovat.“
- „Asi abychom tam mohli mít telefony.“
- „Já bych chtěl změnit, jak děti sedí, zasedací pořádek, aby se chovali vzorně, aby se učilo na koberci, aby tam bylo více klidu. Já jsem se třídou spokojený kromě Ondry.“
- „Já bych chtěla změnit to, že tam je ta družina, třeba když máme nějakou tu hodinu, tak abychom se nemuseli stěhovat my, ale oni. Pak se musíme stěhovat na druhou budovu a nestíháme přestávky. Nebo nám tam ničí tu naši výzdobu.“
- „Možná, aby byla trošku do obdélníku, a abychom tam tu třídu měli sami. Abychom jí měli bez družiny, protože my jí máme už od první třídy spojenou s družinou, a musíme se na některé hodiny stěhovat do jiných tříd, no a já bych nic neměnil.“
- „Že by byli oddělené půlky – holky, kluci. Zasedací pořádek bychom změnili. Možná ještě hračky, máme tam samý rozbitý.“
- „Aby se tam kluci neprali. Já bych ji chtěla trošičku větší.“
- „Spíš asi ty lavice, protože se tady ty kejvou a nový židle, protože vržou. My čtyři jsme spokojený, jak sedíme.“
- „No, ten plakát by se mohl dát sem, protože zasahuje do dveří, tamhle to je starý – a, e, i, o, u. Je tu hodně našich výtvorů a květin.“
- „Automatický pero, to píše samo. Se zasedacím pořádkem jsme spokojený.“
- „Asi spíš ne, Mně to tak vyhovuje.“
- „Ne.“
- „No, možná trošku přetřít stěny, protože to je jak pro prvňáky. Třeba bílá, nebo světle šedá.“
- „Spousta tříd má takovou tu, pohovku, tak to by se mi líbilo mít. Já bych nic neměnil.“
- „Chtěla bych tam pohovku. Já ani ne. Mně teď i ty místa a lavice vyhovují. Já bych chtěla řady lavic a já taky.“
- „Já bych změnila koberec. Já bych změnila lavice, protože je máme po někom a jsou zničený.“

- „Třeba novější učebnice. Možná ještě nějaký pohodlnější židle.“

4. Co byste mi řekli o vašich spolužácích?

- „Podle mě jsou ve třídě všichni pohodový, sice dokážou naštvát, třeba Ondra, ten je takovej neklidnej, Ondra se už takhle narodil, takže občas otravuje, ale občas je prýmovej, třeba umí dobře skládat modely, a když jsou v pohodě tak jsou třeba v klidu, že nedělají takové ty rachoty, paní učitelka by se musela štvát a zlobit nebo když nemáme nějakou takovou věc, tak nám jí třeba půjčí, podle mě jsou hodní, protože mi pomůžou. Děláme třeba spolu úlohy, prostě si spolu hrajeme, chodíme k sobě domů. Na to, že jsem ve třídě nová, tak se mi tu líbí, jsem s těma dětma spokojená. Já jsem se přestěhovala z Moravy a tam jsem měla školu hrozně ráda, pak jsem chodila do školy na Špičáku než jsem šla sem, ale tam byly strašný děcka, fakt to tam bylo zlé, také mám ráda svojí třídu.“
- „No kamarádi se, až na toho Ondru, on trochu zlobí, když ho někdo naštvě, jinak všechno dobrý, jako že si třeba pomáháme, jak tam máme na tabuli ty úlohy, tak si s tím pomáháme.“
- „Nějací jsou hodní a nějací jsou takový zrovna zlí, a ti co jsou hodní, tak se spolu kamarádíme, a bavíme se spolu, jsou prostě hodní. Když zapomenete domácí úkol, tak nám s tím pomůžou, chodíme spolu na oběd, a když jsou zlí, tak do mě pořád pošťuchujou, a dělají naschvály. Ale naschvály dělají jenom někdo. Já moc nemusím nějaký holky, protože si s nima nerozumím a občas se na mě povyšují. Já se bavím s pár holkama, protože vím, že jsou fajn a náladu nezkazej. No, tak docela dobrý, já si se všema rozumím, s holkama moc ne, třeba když máme na tělocviku zajímavý hry, tak spolu spolupracujeme, nebo sedíme spolu.“
- „Jsou dobrý. Já si myslím, že naše třída není moc normální. Třeba když jdeme na výlet, tak tam jsou tipy, který jsou rozhození z toho, že mají někde stát a nejsou s nimi rodiče. Některé děti tam někomu něco příkazují a mlátí je přes prsty. A tak jsme určitě horší třída, než 5. B. Naše třída všechno moc řeší podle mě, a chovají se tam prostě jako prvňáci a řeší nesmysly. Naše třída je nenormální, divná, že třeba když jim řekneme, aby si něco připravili, tak nás všichni ignorují a řeknou, jo jo, že si připraví, ale oni si nic nepřipraví a my máme průšvih. A pak se perou na koberci a pak se stěžuje, že mu někdo něco udělal.“
- „Jsou všichni fajn, skvělý kolektiv, jsou v pohodě, hodní, půjčujeme si pomůcky, ale zlobíme se někdy navzájem.“
- „Jsou šílení. Pořád o přestávkách pištěj, jsou hluční, hyperaktivní. Furt se hejbou. Holky tam furt něco přenášej. Vztahy jsou neznámý. Se spolužáky se nevidáme

nikde jinde než ve škole. Jsou tu skupinky holčičí a klučičí. Holky žalujou hodně na nás, ale my ne. Jsou zábavný, mají rádi humor, půjčují si věci.“

- „Kluci se tam furt perou. Holky se pošťuchují, hádají se. Jsme hlučná třída. Klučičí skupinka a dvě holčičí skupinky.“
- „Zlobivý, různý, hlučný. Bijou se, utíkaj, shazují věci z lavice, hulákaj anebo berou židle.“
- „Kluci nás hodně zloběj a dělaj naschvály, honí se, berou nám věci, shazují nám z lavice věci, hejbou nám s lavicemi. Holky jsou v pohodě. Sedí většinou v lavicích o přestávce, různě si povídáme, nebo něco děláme. Jsou tady skupinky. Kluci jsou spolu a holky se baví spolu.“
- „Furt chodí po třídě i v hodině. My kluci hodně zlobíme, jinak jediný, kdo je z kluků hodný, je Ondra. Pereme se, běháme po celé třídě, skáčou tam kluci přes lavice. Paní učitelka říká, že jsme pekelná třída. Holky si furt stěžujou na kluky, žalujou. Trošku divocí spolužáci. Jsou tu skupinky. Holky proti klukům a kluci proti holkám.“
- „Když přijdeme z parlamentu a něco jim vysvětlujeme, o čem jsme si povídali, tak si myslím, že to není takovej trapas. Každé pondělí si sedneme do kroužku a povídáme si o tom, co jsme o víkendu dělali. A první ještě poslouchaj, ale pak se ke konci rozpovídáme a paní učitelka nás posílá na místa. Teď k nám chodí pan psycholog a hrajeme s ním takové hry o vztazích a povídáme si s ním hodně. Když je nějaký průšvih, tak občas držíme spolu. Ale jsou spíš holky s holkama a kluci s klukama. Když někdo něco nemá, tak je někdo hodnej a půjčí to.“
- „Podle mě jsme trošičku upovídaný a kluci tam křičí přes celou třídu, takže hluční. Máme tam takový klany, že se smějeme. Jsou tam party, ale už začínáme držet pospolu.“
- „No tak jak který. Zlobivý, je s nimi i sranda. Jsme dobrá parta. Jsme hluční. I když se občas spolu nebavíme, ale pak se spolu udobříme. Kluci se občas vysmívaj holkám, ale to pak taky přestane.“
- „Tichý nejsou, povídáme si. Kuba ten má furt nějaký výjevy a dělá ze sebe šaška. Vztahy, jsou tam spíš skupinky. Kluci jsou většinou spolu, ale holky mají partičky.“
- „Jsou hlasitý, kamarádský, vtipný, povídaj si se všema a jsou společenský. Nejsou moc sami a povídaj si se všema. Jsou to dobrý kamarádi. Radí si, baví si se všema. Všichni spolupracují spolu, opisujou. Pomáháme si. I u testu. Jsou i zlejší, a říkaj sprostý slova a ten den s nimi je pak nepříjemný.“

- „No, my jsme dobrá třída, ale kluci to občas přeženou tím, že běhají po třídě a tak a někdy jsou na sebe surový, že se mlátěj. Kluci si i sprostě píšou. Já si myslím, že i holky jsou docela hodný. Každýmu pomůžou a nehádaj se moc. Kluci se chovaj jinak než holky. Kluci jsou o přestávkách sprostý a dost často říkaj – nebreč, mamka tě pak nakojí. Jsou upovídaný a nedávaj pozor. Furt si hrajou. Vycházíme spolu jak kdy. Jak jsou jako ty skupinky, tak k nám chodí ten pan Š. a on to s námi tak pěkně vyřeší.“
- „Docela povídáme, jinak si myslím, že jsme fajn. Moc si neubližujem. Teda jako teď byl problém, ale to se řeší. Skupinky tam jsou. Spíš jako holky. Kluci jsou v pohodě, že přijmou třeba někoho novýho do party a povídaj si spolu. Jako jsou tam kluci, který jsou zlejší, že vás i pomlouvaj a říkaj o vás nehezky věci. Holčičí skupiny se třeba provokujou. Jo, lžou. Holky se třeba navzájem vykopávaj z party. Někdy jsou hodní, povídáme si, někdy hrajeme stolní hry. Někdy si říkáme nějaký legrační věci.“

5. Je ve třídě někdo něčím výjimečný, zvláštní?

- „No, já bych spíše řekl toho Ondru, on je prostě takovej hyperaktivní, je jinej. Třeba i Lindu, ona je taková tichá a šeptá. Jo a Elenku, ona má takový řečový tik ale snaží se co nejlépe mluvit. Ale jinak Elenka je moc hodná, mám jí moc ráda.“
- „Já ho nechci urážet, on teď tady není, má jinou rasu než my, není bílej, ale není to problém. Tak Daniela, ta je nejlepší ze třídy, a Ondra. A Štěpán, tomu taky všechno jde.“
- „Paní učitelka je Kápo naší třídy, jmenuje se Ondra, a on dokáže neskutečně vytočit paní učitelku. Třeba mu řekne že má něco udělat a on to udělá až na potřetí, už byl i v ředitelně a bere i prášky na uklidnění, mě třeba furt pošťuchuje, furt mi říká nějaký věci.“
- „Zvláštní je Ondra, on se neumí chovat, někdy je hodnej a někdy je. Záleží na tom, jaký má den. Já bych zmínila Báru, protože se dobře učí, já bych chtěla zmínit taky Báru, protože je taková dospělejší, no a ještě Majda, miluje tátu a nenávidí mamku, no a ta růžová ona chce být podle mě moc zajímavá a ještě nám dává svačinu, protože kdyby nám tu svačinu nedávala, tak by ji tu nikdo neměl rád, protože ona je hnusná, jeden den na všechny řve, jeden den má na někoho náladu a druhý den je zase někdo její nejlepší kamarádka a na ostatní řve jak jsou blbý a pitomý.“
- „Marek? Ondra, ale ten není nejlepší. Když měl s vámi rozhovor, tak byl ve třídě klid, když Ondra něco udělá, tak to odnesem všichni.“

- „Kačka a Honza. Honza je špindíra a je větší a má všude svinčík. Je nepořádný a je silný. Kát'a nechodí vůbec z místa a prostě jenom sedí a kouká. A Ondra, ten jenom sedí na místě a svačí a doma se hodně učí. Je to šprt, ale já se s ním kámoším, on je hodnej a srandovní zároveň.“
- „Bára je nejvyšší, Ondra a on je chytrej a hodně nemocnej a je strašně slušnej a kamarádí se s ním jenom Ondra. Furt sedí v lavici a připravuje se.“
- „Bára je výjimečná tím, že hezky maluje. Ondra, že furt sedí v lavici, furt chybí, je hodnej, poslušnej, má samý jedničky, nehoní se, poslouchá, všechno se naučí.“
- „Ondra. On tady prostě sedí na lavici a svačí, ostatní tady běhají a on si jich nevšímá. A má dobré známky. A je často nemocnej. Bára si kreslí. Pak tady tři holky, ty tady seděj a učí se.“
- „Ondra je nejhodnější, nejchytrejší, furt sedí v lavici a furt je nemocnej. Radim je hodně agresivní oproti ostatním. Zčervená, kouše, štípe a začne běhat.“
- „Kluci by se docela s holkama chtěli kamarádit, ale spíš holky se nechtěj s klukama kamarádit. Třeba holky se spolu chvíli kamarádí a chvíli zase ne. Oni holky tam mají takový party.“
- „Anička a Markéta, protože dělají gymnastiku. Jirka je takový sportovní typ, ale nehraje fair play. Eliška umí tancovat. Adam odmlouvá.“
- „Možná Emča, protože si stojí za svým. Možná Anička, protože všechno musí být podle ní. Že nám rozkazuje.“
- „Viktor je hrozně chytrej. Má vysoké IQ. On má písemku ani ne za 15 minut hotovou a má za 1 a my to píšeme skoro hodinu a máme třeba za 2. Pak ti, co mají bezlepkovou dietu.“
- „Kuba nebere moc věcí vážně a je vtipnej, ale někdy to přehání. On je směšnej. A Nikolas je tichej a hodnej, moc citlivej, bezbranej a mlátěj ho.“
- „Nikolas, ale on za to nemůže, protože má rozvedený rodiče. Je hodně precitlivělý a furt brečí. A chybí mu táta.“
- „Je tam jeden klik, co umí dobře hrát fotbal, ale furt někomu velí a všichni ho musí poslouchat. Štěpán třeba chodí tancovat. Ještě Míša, že umí hrát na klavír. Každý máme nějaký zájmy.“

6. Co máte na svých spolužácích rádi/neradí?

- „Mně vadí na Ondrovi, že vždycky ze zadu přijde a začne mě lochtat. Mě vadí na Rous, že všechno kritizuje a že, když si vždycky koupím novou věc, tak se mě

ptá, kde jsem jí koupila a pak druhý den přijde s tím taky, takže se opičí. Ona se neopičí nejen pouze po hračkách, ale i po oblečení.“

- No asi ten Ondra že ruší, no spíš je to nevýhoda ale on do naší třídy patří, on nám dělá špatnou pověst a vždycky když něco udělá, tak to schytá celá třída, ale zase jsme naše třída týmovka. Třeba když děláme dvojice, tak s Ondrou nikdo nechce. No prostě dělá naschvály. Máme na nich rádi přátelství, spíš jako že nám rozumí v tom přátelství, že nás aspoň vyslechnou.“
- „Někdy mi vadí Ondra, třeba když něco píšeme tak se nemůžu soustředit, když tam Ondra vyrušuje. I když to dělá ale celá třída. Třeba že se furt perou. Tak třeba u Ondry T., když máme dělat něco ve dvojicích, tak on je takový tvůrčí. Jsem s nimi nejradši, když jsem v ohrožení. Když jsem ohrožení, tak mi nechtěj pomoci, protože mě ve třídě nechtějí. Že jsou hodní, že pomáhají, že malují o přestávce, dva spolužáci se o přestávce perou, ale když paní učitelka přijde do třídy, tak jsou hodní a oni se neperou.“
- „Že jsou takový kamarádský, že jsme skupinky po pěti lidech a jsme prostě tým.“
- „Když někdo něco neví, že nemá úkol, tak mu prostě řeknou, jaké jsme měli úkol, poradí mu to neřeší to, aby si to zapomněli do zapomínání a nedám ti to opsat. Že nás dokážou rozesmát. Nemám ráda, když všechno řeší, že každou maličkost jsou hned za paní učitelkou, třeba když někdo něco řekne, že má někdo někoho rád, tak to pak ví celá třída a utahují si, a pak to tady řeknou celému pavilonu. A pak všichni na nás koukají a špitají si, a vadí mi, že žalují.“
- „Jsou v pohodě, hodní, když nemám třeba domácí úkol, tak mi Natálka řekne, jaký to je nebo mi poradí. Nerada mám, že u Štěpána, že opisoval, opisování, když píšeme písemku nebo diktát a někdo začne vykřikovat a my se nemůžeme na tu práci soustředit.“
- „Že mi pomůže, že mi půjčují věci, a když je někomu smutno, tak se ho snaží rozveselit. Nemáme rádi, že skoro furt ječí holky, že jsou holky hlučný a že na nás všechno řeknou. Žalují hodně. A jsou to drbný.“
- „Já mám ráda Áďu, protože to je moje nejlepší kámoška. Třeba když nám něco chybí, tak nám to pučej, třeba když někdo řekne, že někdo něco udělal, tak se ho zastanou a řeknou, že to neudělal. Mně třeba berou jako romku. Některý holky tam jsou nafoukaný a Áďa mezi nimi není, ale Markéta a Lucka, ty jsou nejhorší. Nemáme rádi, že žalují, a když jsou nějaký ty party, tak že se s někým nekamarádějí.“

- „Že umí rozveselit, že se s ní dá učit, že mi pomáhá, Vadí nám, když je Lucka drzá na paní učitelku, když dělají naschvály, provokují, že se tady hádají pořád. Hádají se třeba kvůli tělocviku. Nejsme schopný se domluvit.“
- „Asi jak se k nám chovají, nedělají nám naschvály, že nám něco pučí, pomáháme si s učením. Že jim třeba důvěřuji, že holky nepokazí srandu. Nemám na nich ráda, když jsou kluci sprostý, jsou nepořádný, nebo když na nás něco sváděj, nebo nás otravují, že nám berou věci.“
- „Že Ondra je dost pohodovej. On je hlavně na počítače, vytváří hry. Trošku nám pomáhaj. Některý holky jsou spolehlivý. Nelíbí se mi, když před hodinou řvou. I když už je hodina. Při hodině někdo přede mnou nebo za mnou někdo mluví a odnesu to já. Jsou docela hluční a občas o hodině, když se baví, tak neslyším učitelku, co povídá. Třeba, když jsme dělali test z matematiky, tak ti, co to dodělaj, tak už maj třeba přestávku a ruší ty, co to dodělávaj. Jsou bezohlední. Když si čteme, tak ostatní si povídaj a my neslyšíme, co čteme. Nebo že se smějou za to, když někdo dostanpou špatnou známku.“
- „Ve třídě máme kluka Nika, který je hodně citlivej. Když se mu cokoliv řekne, tak je citlivej, ale kamarád je to dobrej. Jinak je v pohodě. Oni ho podle mě, možná je to přehnaný, ale šikanují ho. Třeba Míša ještě, že je takovej širší. Teď je tu jedna holka, že je taková širší, žaluje a hlavně rodičům a otravuje tím celou třídu. Pořád brečí. Že se snažej hrát fotbal a docela to uměj. Umíme se na něčem domluvit. Ale pak se hádaj. Že mě dokážou rozesmát. Já jsem tady od 4. třídy, třeba taky, že mě dokáže rozesmát, nebo je to kamarád. Pak je tady spolužák, že mu můžu říct cokoliv. Nemám rád, když jsou hodně agresivní, že do sebe trošku mlátěj. Někdy mi vadí to žalování, ale někdy je to dobrá věc, že to přiznaj. Mně taky vadí to, jak holky žalují, nebo když Adam simuluje. Nebo že Adamovi víc záleží na telefonu než na zdraví ostatních.“
- „Já mám ráda všechny, protože všichni povídáme, jsou legrační. Já mám taky ráda všechny, protože držíme pospolu. Snažíme se, abychom byli lepší parta. Nemám ráda jednoho spolužáka, protože furt vykřikuje, a druhý se snaží být legrační, ale není.“
- „Máme na nich rádi legraci, a asi když nás s něčím pomůžou. Nemáme rádi, když se nám kluci smějou. Pak, že Luisa střídá kamarádky, nebo je tam jedna skupina a ta všechny pomlouvá.“
- „Mně se líbí, když se mě spolužák zastane. Když se někdo s někým pohádá, že to není jak holky. Kluci, ti se poperou a jsou kmoši druhý den. Jsou kamarádský,

že se navzájem rozesmějem a chytáme záchvaty. Vadí mi, že jsou strašně hádavý. Když se někdo vytahuje. Třeba Kuba furt říká, nebreč. Nebo mi vadí David, že mi říká, že neumím fotbal. A vadí mi jejich vyjadřování, ty anglický zkratky.“

- „Mám na nich ráda, když jsou milí a učeť se. Když jsou legrační a pomáhají si, radí si. Nemáme rádi urážky, když jsou protivní. Šikana jak fyzická tak i psychická, tu jsme teď řešili s psychologem. Mně někdy vadilo, že když jsme něco hráli tak byl naštvanej a neunesl porážku a nadával, začal bouchat, řval sprostě – Jirka.“
- „Jsou upřímní až moc. Mám hodně ráda svoji skupinku holek. Ale většina holek dělá to, že drbou to, co se jí na ní nelíbí a tak. My toho tolik neřešíme, ale u kluků to trvá třeba týdny, než se usmíří. Máme rádi, že jsou upřímní a vyřeší hned spory. Mně vadí, že když odejdu, že mě hned pomlouvaj a používaj ty nejhorší slova. Mně vadí, že by se kluci mohli chovat líp k holkám, slušně. Že kluci u oběda předbíhají. A pak mi vadí, že kluci nám říkaj, že jsme bonzačky. Mně se nelíbí, že mi kluci řeknou bez důvodně – jseš blbá. Jako kluci by se mohli k sobě chovat hezčeji.“
- „Jsou vtipní, že umí dělat legraci, jsou otevření, že hodně sportujou, dokážou udržet tajemství. Nemáme rádi, když se zaměří na jednoho člověka a teď budeme všichni proti němu. Že se občas posmívaj a naváží se do někoho. Nebo že jsou ukřižovaný, hlučný. Nebo že si střídají kamarády.“

7. Je něco, co byste si přáli u svých spolužáků změnit?

- „spíš u toho Ondry aby přestal provokovat a u té Rous aby se přestala opičít.“
- „Jo u Ondry aby třeba, aby se naučil ovládat ty jeho slabiny. Když udělá třeba něco špatně, tak se rozbrečí. Nebo když dostane špatnou známku tak se rozbrečí. Já bych změnil to, že o hodině hodně povídáme.“
- „Aby mě už Ondra nechal na pokoji. Aby mě nechal v klidu, aby propadl, a neotravoval. Abychom nepotřebovali náповědu na jednoduchou věc, třeba tam ve třídě máme lidi, kteří nevědí, jaký se píše i po bydlet, a aby si nenapovídali, a chtěla bych změnit to opisování. A pak máme tady lidi, co furt říkaj, co si máme připravit a jsou otravní s tím, jak nám furt připomínaj, třeba Rouse mi říkala, ať si připravím matematiku, přitom sama ji neměla připravenou.“
- „Já u Ondry, aby nebyl tak agresivní a aby nás nemlátil. Aby naše třída byla úplně normální jako ostatní. A měla nás ráda každá třída, a všichni spolužáci. Aby děti neměli rádi podle toho, co mají a co dělají. Ale podle toho jaký jsou.“
- „Já bych změnil hodně věcí, že dělá ze sebe drsnou, ale ve skutečnosti taková není. Změnit její chování, aby se chovala přirozeně, aby se Ondra choval normálně, nebo že takhle jdeme a Ondra nám vždycky udělá něco a my si pak něco uděláme,

bouchl mě do zubu, aby ve třídě bylo tišeji, abychom se mohli soustředit, o hodině i o přestávce, povídání, šeptání, že si povídají a šeptají, i když si povídat nemáme a říkají si správné odpovědi, oni si jakoby raděj, že jako celej kolektiv to odnese za jednoho, a pak třeba nikam nejedeme na výlet, aby nebyli tak divocí.“

- „Chtěli bysme změnit to, co se nám nelíbí.“
- „Aby se tam nedělaly takový ty party a nekamarádili se jen s nima, a aby nebyli falešní.“
- „Aby se tady furt nehonili, aby byli klidnější. Aby třeba Honza si uklízel věci.“
- „U kluků, aby byli hodný a nemluvili sprostě, aby se neprali, aby se třeba líp učili, protože nás to pak zdržuje v hodině, aby se tady nehonili. Třeba Kačka si stěžuje na nás.“
- „Aby holky tolik nežalovali. Aby byli před hodinou klidní, aby Radim nebyl tak agresivní, nekousal a neštípal. Aby holky mluvili normálně a ne nahlas.“
- „Já bych si přál změnit u holek, aby byly jako kluci kamarádky, aby neměly skupiny. Tak aby Adam nelhal a u těch holek, aby se kamarádily víc.“
- „aby se jeden spolužák uklidnil, aby byl klidnější, protože nás otravuje, jak cvaká perem. A aby nevykřikovali, aby se bavili o přestávce.“
- „No, asi to, co jsme řekli, že nám vadí. Abychom byli dobrá parta.“
- „Docela rádi bychom kamarádili s holkama, aby byli víc přátelský ke klukům. Aby se kluci nevytahovali. Aby holky kamarádily s klukama. Aby Kuba neměl nenávist vůči Běčku.“
- „Aby neuráželi.“
- „Vlastně všechno, co se nám nelíbí.“
- „Asi aby byli hodnější a neubližovali si tolik a aby si pomáhali.“

8. Popište mi, jací jste se svými spolužáky jako třída?

- „Jsme kolektivní, jsme jedna skupina, milujem skupinovsky, že se na něčem dohodnem, to vždycky milujem, když můžeme být v týmu, protože si rádi popovídáme, ale paní učitelce to zase vadí. O přestávce si skoro nepovídáme, ale o hodině si chceme říct skoro všechno. Ten kamarád ve vedlejší lavici je poklad, protože se mu můžeme svěřit.“
- „Jsme dobrá třída, protože se spolu bavíme. Třeba když něco nevíme, tak se přihlásíme a někdo nám s tím pomůže. Jsme dobrá třída kromě mě. Teda horší, třeba v matice jsme o 20 stránek pozdějš, než ostatní. Třeba jak děláme ty skupinovsky, tak tam si můžeme poradit, ale trávíme hodně času rozcevičkami

na koberci. Třeba já jsem si připravil rozcvičku, řekl jsem to paní učitelce, ale ona mi odpověděla, ať už jí s ní neobtěžuju a ostatním to dovolí.“

- „Já si myslím, že jsme dobrá třída, u nás ve třídě to je tak, že když někdo něco zkazí, tak to odnese celá třída, a pak je naštvaná celá třída na sebe a je to všechno kvůli jednomu člověku. Jeden to zkazí a pak k nám učitelé nechtějí chodit učit, upovídaný jsme, pár lidí tam i vyrušuje, asi byste z nás dobrý pocit neměla. Někteří se ve třídě nerespektujem, tam třeba někdo řekne, ať jsme potichu a všichni tam začnem řvát ještě víc.“
- „Jsme soutěživá třída, jsme hlučná třída, a bojová. Hrajeme si furt na party.“
- „Hlučná, hlavně o přestávkách, že křičíme, o hodině docela dobrý, že jsme někdy zticha a někdy kecáme. Mě přijde, že jsme úplně jiná třída než ostatní.“
- „Jsme zlobivý. Děláme kraviny. Perem se, že furt vstáváme v autobuse, pošťuchujeme se. Ze srandy se pereme. Když je problém, tak nepromluvíme, na nikoho nic nesvádíme, ale bojíme se přiznat. Jeden spolužák se zachoval i hrdinsky, ale o celé třídě se to říct nedá. Snažíme se spolu na něčem domluvit.“
- „Nedáváme moc pozor, nikdy si nedoposlechneme zadání až dokonce. Jsme nepozorní. Nikdy neposloucháme, co nám paní učitelka řekne, malujeme si o hodinách, hrajeme si s hračkami.“
- „Jsme hluční, nedáváme pozor. Třeba když zvoní, tak se tady ještě honí, perou se kluci. Asi nejsme nejhodnější třída tady. Že my tady máme skupiny, kluci mají svojí a holky mají svoje. Když se řeší průšvih, tak to někdo vždycky řekne.“
- „Zlobíme, někdo nedává moc pozor. Kluci se honí o přestávce a perou se.“
- „Jsme zlobivá třída. O hodině furt meleme, pořád si povídáme a o přestávkách hodně křičíme. Jsme trošku zlobivá třída. Zlobíme skoro pořád. Holky chtěj něco jinýho a kluci chtěj něco jinýho, takže se hodně hádáme. Nebo že když nic neuděláme, ale oni to na nás svedou, a pak dostaneme třeba poznámku.“
- „No spíš, že neumíme být občas ticho, že jsme hluční. Občas musíme na holky nebo ostatní houknout, aby bylo ticho. Jsme celkem hluční. No, někdy jsme vzorová, poslušná třída.“
- „Že jsem dobrá parta a vy byste byla s námi šťastná, ale jsme upovídaní, hluční.“
- „Tak nejspíš, že jsme trošku zlobivý, hluční, kluci se pošťuchují, smějeme se, běhají po chodbě, třeba Kuba něco řekne a všichni se začneme smát, kluci se občas peru, nebo si povídáme. Ve vztazích jsme dobrý, protože si spolu povídáme i s klukama.“
- „Jsme hrozně upovídaný a hlučný.“

- „Docela vtipná, hlasitá a upovídaná třída.“
- „Jsme dobrá třída. Když hrajeme vybiku, tak si pomáháme. Kluci se chovají asi tak, jak se kluci mají chovat. Jsme třída, jaká má být. Celá naše třída se skládá ze skupin. Někdy to nám to vychází a někdy se hádáme.“
- „Jsme dobrá třída, rozumíme si, ale někdy tam jsou ty hádky. Jsme docela fajn, ale někdy jsme upovídaní. Jsme přátelský, nehádáme se. Říkáme si různé vtipy.“

9. Kolik vás je ve třídě spolužáků? Jak to je. Více kluků nebo holek?

- „23 a víc holek, tak mezi holkama se to vyrovná mezi holčičí a klukčičí sílu a je to vyvážené.“
- „23, víc holek, je to asi výhoda, ne. Je to nevýhoda, protože nebo jako jo. Je to výhoda, ale já bych chtěl, aby bylo 5 kluků a deset holek, že by nás bylo 15 a ne 23. Aby to bylo klidnější.“
- „23, víc holek.“
- „21? Ne, 23, je nás víc holek.“
- „Kolem dvaceti, 22,23 a víc holek.“
- „22 a víc holek.“
- „22 a je víc holek.“
- „22 a víc holek.“
- „22 a víc holek.“
- „21, 22 a víc holek.“
- „29 a víc holek.“
- „30, ne 27 – 29 a je nás půl na půl.“
- „29, 28 myslím, 29. Víc kluků, ne holek. Ne kluků.“
- „27? 28. Je nás stejně.“
- „29, ne, 30. 29. Víc kluků.“
- „30. Víc kluků. Takže nás je 29.“
- „Strašně moc. Asi 29 nebo 30. Kluků je víc. Já nevím, ale holek je asi víc.“

10. Jaká je vaše třídní učitelka? Co byste mi o ní řekli? Co dělá/nedělá, co se vám na ní líbí/nelíbí.

- „Podle mě je nejlepší ze školy, je na nás hodná, je přísná, když něco uděláme tak nezačne řvát, ona se vytočí, když už je to fakt vážný. Ondra utekl jednou ze školy a paní učitelka měla strach, měla husinu a začala skoro brečet, protože má za nás zodpovědnost. Že je hodná, zahraje si s náma hry, že když píšeme diktát, že umí zavřít jedno oko, vůbec nic bychom na ní nechtěli změnit. Kdyby nebyla přísná učitelka, tak to nejde.“
- „Bere víc ohledu na jiný. Mně se líbí, že je přísná, protože tam všichni žvaníme, je našťavaná když se někdo na začátku hodiny připravuje. Jako je hodná, ale jako tím, že se snaží, aby nás to bavilo. Třeba když nemáme práci, tak vymyslí nějakou hru a jdeme jako kolektiv na koberec a tam si jí musíme zahrát. A to se mi líbí. Ale moc ty hry nehrajeme, protože jak zlobíme, povídáme si o hodině a někdy dokonce nevnímáme.“
- „Je hodná. Je taková děsná, občas jo, protože my máme moc různých pravidel a nesmíme mít některé věci, které v ostatních třídách jsou samozřejmost, a my takové věci vůbec nesmíme. Je i vtipná, jednou přinesla hůlku na čarování a začarovala nám naši rodinu do zvířat a my jsme to pak měli nakreslit. Já jí беру jako svojí třídní a mám jí ráda, já jí mám jako takový vzor.“
- „Je trošku nespravedlivá, že když někdo něco udělá, tak to odnese celá třída. V první a druhý byla hodná, ale teď strašně zpřísnila. Je hodně přísná. A dává vinu nám, když to je její vina. Jsme třeba pozadu s matikou, protože všechno desetkrát říká, a když třeba neposloucháme. Když má třeba dobrou náladu, že když dostaneme práci, tak si to můžeme sami rozvrhnout, jak chceme. A dává nám prostor. Je někdy hodná když má dobrou náladu a když má špatnou, tak je to horší den. Já si myslím, že když by tady nebyl Ondra, tak by byla naše učitelka úplně miloučká a hodná.“
- „Podle mě je lepší než v ostatní budově, je hodnější a taky líp hodnotí, mírněji hodnotí, hodná, milá ale umí být i přísná a to se mi na ní líbí ale je hodná. Je spravedlivá, velký rozdíl od paní učitelky z béčka, ta druhá nás nemá moc ráda, my jí taky ne, je milá a dokáže každému poradit, a když něco nevíme, tak nám pomůže. Jsem ráda, že dělá ty skupinovky. Ale dělá si z nás i srandu.“
- „Že se ráda zasměje a je hodná. Třeba čteme knihy v čítance a je tam nějaká srandovní věc, ta se zasměje, nebo když uděláme nějakou blbost, tak se zasměje.“

No, vydržela to s námi až sem do páté třídy. A nelíbí se nám, že je hodnější na holky.“

- „Je spravedlivá, je hodná, že nedává hodně úkolů, je přísná někdy. Pro srandu paní učitelka je. Líbí se nám, že přijde o tři minuty dýl na hodinu.“
- „Je trochu přísnější, ale naučí zase. Ona nám to podrobně vysvětlí, když to nepochopíme, tak nám to vysvětlí ještě líp. Když někdo zlobí, tak mu řekne, ať jí dá žakovskou na stůl, ale pak mu to tam třeba nenapiše. Když má někdo narozeniny, tak nám pustí třeba nějakou písničku, nebo že nám pouští na interaktivní tabuli nějaký filmy, zahrajem si nějakou hru občas. Nelíbí se mi, že si nemůžeme občas něco namalovat pro sebe z výtvarky, že nám dá vždycky něco zadaného, co máme namalovat.“
- „Paní učitelka je občas hodná a občas křičí. Chválí, dává pochvaly. Když je přísná, tak třeba kvůli klukům, kdy zlobí, tak nemáme třeba tělocvik. Občas křičí, když kluci nebo holky zlobí, tak napomíná. Že nám vysvětlí všechnu látku a děláme to pomalu, takže to umíme.“
- „Je hodná, třeba o hřebce si můžeme třeba vybrat písničku, že když máme třeba odevzdat úkol, tak nám dá na něj třeba ještě jeden den.“
- „Tak třeba mamka říká, že naše učitelka je nejhodnější na škole a já si to myslím taky. Je jedinečná v tom, že se nás paní učitelka dokáže u pana ředitele zastat. Mně se na ní líbí, že nad naší třídou nikdy nezlomí hůl. Že když něco provedeme, tak nám to rychle odpustí. Po víkendu se jí po nás stejská a na konci týdne nás má zase dost.“
- „Nejlepší učitelka, kterou znám. Je hodná, umí to vysvětlit. Já bych řekla, že je to anděl. Milá a neumí řvát, jenom když je hodně velkej průšvih. Je fajn a jinou učitelku bych nechtěla. Hraje s námi i hry. Máme doučování a hodně mi pomáhá. Občas si s námi i pomáhá. Nechci jít do šestý. Tak to není nic, co se nám na ní nelíbí.“
- „Je hodná. Je asi nejhodnější učitelka na škole. Až moc hodná. Je hodná, ale někdy by mohla zpřísnit. Někdy občas zaře. Taky se s námi směje, ale nemá moc humor.“
- „Je dobrá, ale občas svádí něco na nás, i když jsme to neudělali. Je nespravedlivá. A na holky je milejší. Líbí se mi na ní, že nám dává reportážský deníky. Mně se to nelíbí. Třeba s těma lavicemi, někdo to má radši ve skupinkách a někdo chce řady. My jsme třeba velký a posadí nás k malým stolečkům. Jinak je na všechny

milá a příjemná, ale když je zlobivej, tak je někdy přísná. Ale když je někdo hodnej a povídá si o hodině, tak je nevnímá, ale jiné napomene.“

- „Je hodná, trpělivá, je přísná. Je vytrvalá. Umí se naštvat a dává tresty, ale dává šanci, aby se zklidnili. Místo pětěk a poznámek dává puntíky. Občas nám dá volno. Ona není jen učitelka, že učí, ale chce mít s námi pěkný dny a jezdí s námi na výlety. Je pohodová. Že chce, aby my jsme se měli dobře. Nelíbí se mi ty víkendové úkoly.“
- „Mně se na ní líbí, že řeší naše spory. No, já bych řekla, že naše paní učitelka je ta, jakou bych si mohla přát. Ona je přísná, takže se něco naučíme, ale je hrozně v klidu. A je hodná, že nám zlepší známku. Mně přijde, že kluky paní učitelka nezvládá, protože to jsou samý sportovci a nezvládá je. Já mám strach o paní učitelku, že jak musí a kluky zvýšit hlas, že už to ty hlasivky nezvládaj.“
- „No, docela hodná, ale nemusela by nám dávat úkoly na prázdniny. Je hodná, přátelská ale někdy se naštve a může i křičet. Je hodná, když jsme tiší, usmívá se, nepříjemná. Docela máme velký štěstí. Sice neznám ostatní učitele, ale s ní máme štěstí. Je dobrá až na ty úkoly. Nelíbí se mi, že strašně přísně známkuje.“

11. Je něco, co byste chtěli na své třídní učitelce změnit?

- „Asi bych u ní změnil tu ohleduplnost, protože si nevšímá úplně všech kromě mě. Asi taky s tím souhlasíme. Já by sem chtěl jakoby jinou paní učitelku. Někdy je hodně přísná.“
- „Abychom jsme každé úterý nepsali prověrku z matematiky, aby nebyla tak přísná na Ondru, protože on nám to všechno zkazí Ondra a pak píšeme diktát a je to zbytečné. A pak kvůli Ondrovi nemůžeme sedět ve třídě, jak chceme.“
- „Já bych změnil na své paní učitelce to, že když probíráme novou látku, tak jí probíráme skoro měsíc. Změnila bych na ní nespravedlivost a zdržování.“
- „Nic, nic, měla by věnovat pozornost celé třídě najednou, a líbí se mi, že při diktátu máme možnost, opakuje třikrát až pětkrát a že nám dává možnost to dopsat.“
- „To jak, nadřazuje holkám. Nadržuje. Mně se líbí, jak je pro srandu.“
- „Nic.“
- „Já ne, já ne, já taky ne.“
- „Aby byla trochu hodnější, aby tolik nekřičela.“
- „Nic.“
- „Nic.“
- „Nic.“

- „Asi aby byla trošku přísnější, jinak ne. Na známky je přísná.“
- „Že by nás nechala víc rozhodovat, když bysme měli něco vyřešit, tak aby se nám do toho nepletla. A pak, že já mám kamarádku a ona si myslí, že ji miluju a říká to přede všema.“
- „Ne.“
- „Ne. Nic. Jen, aby mě dřív vyvolávala. Já bych paní učitelce nejradši koupila megafon.“
- „Ne. No, ty úkoly na prázdniny a víkendy – to by nemusela dávat. Oni ty úkoly nejsou tak strašný, ale mohly by být jiného typu – takové reportérské deníky, co jsme dělali o víkendu.“

12. Myslíte si, že je: ... (karty s vlastnostmi – vybrat tu vlastnost, která ji nejvíce vystihuje).

- „Já jsem si vybral trpělivost, protože tu trpělivost s námi musí mít. Já jsem si vybrala veselá, protože s námi dělá často legraci. Já jsem si vybrala, že je jistá, protože se nebojí toho Ondry. Já jsem si vybrala, že je pečlivá, protože si dělá všechny úkoly včas, i když něco nestihne. Ale snaží se co nejlépe pro nás udělat.“
- „Že je pečlivá, je veselá, je lhostejná, někdy je lhostejná, někdy není.“
- „Já jsem vybral trpělivá, protože tam máme pár lidí, kterým fakt něco nejde, takže ona jim to vždycky vysvětlí. Já jsem vybrala přátelská, protože zná všechny učitele na škole a má prostě hodně kamarádů. A já mám, že je jistá, protože nám spoustu věcí zakázala a s tím, že nám to zakázala si je jistá, že nám to pomůže.“
- „Já mám nejistotu, no, v tom, jestli nás něco naučí, protože začne vždycky tím nejlehčím a to nejtěžší nestíháme, protože si není jistá, jestli to zvládnem. Já jsem vybrala, že je pečlivá, protože se ti vždycky všechno připravuje. Já si myslím, že pečlivá není, protože se nezjistí, kdo ty slova v angličtině umí a kdo ne. Já jsem si vytáhla podezřívavá, protože když něco uděláme a snažíme se jí to vysvětlit, tak ona nám nevěří. A hned nám dá za vinu to, co jsme udělali. Já jsem si vytáhla nesvědomitá, protože není moc pečlivá, protože se nezjistí, kdo to umí a kdo to neumí a opakuje některé věci zbytečně.“
- „Trpělivá, když nevíme něco u matematiky, přihlásíme se a přijde k nám a vysvětlí nám to. Že je veselá, mě moc veselá baví, ale její hodina mě baví, obvykle je paní učitelka nejistá, často se bojí, je spolehlivá, co slíbí, to splní. Pokud teda nebudeme zlobit.“
- „Je veselá, pořádná, vážná. Jako ona nedělá legraci, ale někdy se směje. Je pečlivá a trpělivá.“

- „Je trpělivá, Já vybral, že je pečlivá, a já mám, že je veselá, tak třeba to, že je spolehlivá.“
- „Asi spolehlivá, je veselá, někdy je veselá, je jistá, trpělivá, když někdo něco provede, tak ona to umí přežít.“
- „Je pořádná, pečlivá, trpělivá, spolehlivá.“
- „Já si vybral, že je spolehlivá, je pořádná, je trpělivá, přátelská.“
- „Spolehlivá, přátelská, veselá.“
- „Přátelská, trpělivá, pečlivá, veselá.“
- „Je pečlivá, je vážná, trochu se zasměje, ale sama legraci neudělá. Já si myslím, že je veselá, i když nedělá legraci. Je trpělivá, protože na nás neřve.“
- „Třeba nemá pořádek ve svých věcech. Je trpělivá. Je vážná. Umí být veselá.“
- „Je veselá, je pečlivá, trpělivá, spolehlivá a pořádná.“
- „Je trpělivá, přátelská, protože je hrozně milá. Je pečlivá.“
- „Je pečlivá, vážná, protože tu jsou i veselejší učitelé. Je svědomitá, je trpělivá, je spolehlivá.“

13. Zkus vybrat kartu, jak si myslíš, že tě vidí spolužáci.

- „Já jsem si vybral nejistotu, protože jsem nejistý ve všech věcech, mám strach, že udělám nějakou chybu, že když něco udělám, tak si to vyčítám, ale jsem naštvaný, když to mám nejistý. Já mám jako že jsem trpělivý, ale když dělá on úlohy a jemu to nejde, tak to zkouší dál. S tím souhlasím. Já jsem si vybrala veselá, protože jsem někdy opravdu vtipná, já jsem si vybrala přátelská, protože mám hodně přátel a umím se s nimi seznámit. A dávám dohromady kamarády.“
- „Já jsem jistý, s tím nesouhlasíme, já jsem přátelský, a já jsem podezřívavý, už přestávám věřit i ty paní učitelce. Více si vážím těch druhých dětí.“
- „Já jsem si vybral, že jsem nepečlivý, která když kreslím tak většinou přetahuju. Já jsem veselá, protože každý mi říká, že každého rozesměju. A já jsem podezřívavá, protože nevěřím lidem kolem sebe.“
- „Já jsem si vybrala trpělivá, já přátelská. Já netrpělivá, protože nesnáším čekání. A já jsem si vytáhla pořádná, protože všechno musím mít na svém místě a když něco nemám na svém místě, tak zmatkuji a myslím si, že jsem to ztratila.“
- „Já jsem trpělivá, já jsem přátelská, protože mám hodně kamarádů, jsem svědomitá, já si myslím, že jsem přátelská, že mám ve třídě hodně kamarádek, já jsem veselý.“
- „Že jsem nespolehlivý, já mám nepečlivý, já jsem veselý a já jsem nejistý.“

- „Já si vybrala, že jsem nepečlivá, no spíš je nesoustředěná. Já jsem nejistá. Já jsem si vybral, že jsem přátelský. Já jsem si vybrala, že jsem veselá.“
- „Já jsem nepořádná, já jsem nejistá, já jsem veselá a já jsem přátelská.“
- „Jsme veselý.“
- „Já jsem nepořádný, já jsem nespolehlivý, občas něco zapomenu, on je spíš nepozorný. Já jsem pořádný, já jsem nepečlivý a já jsem nepořádná. A já jsem taky nepořádný.“
- „Já si myslím, že si o mně myslí, že jsem nespolehlivý. Já jsem nepečlivý. My s tím nesouhlasíme, on je naopak hodně pečlivej. Tomáš je taky spolehlivej. Já jsem si vybral taky nepečlivej. Kuba je pečlivej, ale spíš si myslím, že on je spíš, že se mu nechce, že se na celou školu vykašle.“
- „Já jsem veselá. Já jsem svědomitá. Já přátelská. Já jsem nejistá. Já bych řekla, že je občas nejistá.“
- „Já jsem si vybrala pečlivá, já jsem přátelská, já jsem si vybrala veselá. Jak kdy jsem veselá. Jo, jsem veselá.“
- „Já jsem nepořádný. Já jsem veselej. Já jsem spolehlivý. Ale záleží kdy a jak u koho. On je spíš veselej.“
- „Já mám jistá, já jsem spolehlivý, já jsem spolehlivá, já jsem trpělivý a já jsem pečlivá.“
- Já jsem přátelská. Já jsem nejistá. I často omdlívám. Já jsem někdy veselá a hodně nepořádná. Je spíš veselá.“
- „já jsem asi trpělivej. Já bych řekl, že je spíš spolehlivej. Já jsem zase veselej. Já jsem docela přátelskej. No já myslím, že jsem veselej. Já myslím, že je Ota hodně spolehlivej, veselej a tichej.“

14. Ted' si představte, že něco potřebujete, nebo nastala nějaká situace a vy víte, že vám pomůže jen vaše třídní učitelka, co uděláte?

- „Já bych se jí zeptat, jestli by mi nemohla pomoci, případně poděkuju, že to takhle dokázala vyřešit.“
- „Já bych se zeptal paní učitelky, protože když máme třeba úkol třeba za to, že zlobím a třeba vím o i jiný učitelce, která by mi s tím poradila, když tam ta naše není. Já bych šel za ní a zeptal bych se. Já asi jako taky.“
- „Asi jí přijdu na pomoc, no já nevím. Asi přijdu a řeknu: paní učitelko, potřebuju pomoc. Pomůžete mi prosím, ale nevím, snažím si poradit sama, ale já si stejně o tu pomoc neřeknu, mě to přijde takový blbý otravovat někoho jinýho.“

- „Já bych jí poprosil, jestli by mi nepomohla. Já bych se nejprve zeptala doma nebo spolužáků. No a já jediné o hodině, protože o přestávce když se jí na něco zeptáme, tak nám vynadá, že má teď svojí přestávku, takže já se bojím se zeptat.“
- „Poprosím ji, jestli mi s něčím pomůže, když jsem chtěla půjčit korunu, tak mi jí půjčila.“
- „Já bych jí to řekl. Asi bych jí to taky řekl.“
- „Tak asi za ní půjdeme. Hned to oznámíme paní učitelce. Já půjdu za ní. Já taky.“
- „Že jí to povíme. Vysvětlila bych jí to.“
- „Půjdeme za ní. Taky bych šla za ní. Já taky.“
- „já bych za ní šla a poprosila bych ji. Já bych za ní taky šel a hezky ji poprosil. My taky.“
- „Půjdu za ní a poprosím ji, jestli by mi s tím pomohla.“
- „Já normálně půjdu za ní a zeptám se jí, jestli by s tím mohla poradit.“
- „Bud' bych to řekla nejlepší kamarádce, nebo mamce. Tak asi bych to řekla paní učitelce. Kdyby to bylo něco moc osobního, tak nevím. Ale asi bych jí to řekla.“
- „No, řekneme, ale ono jí to dost čas nezajímá. Ona říká – až potom, až potom si to řekneme. Asi bych se jí zeptal, i když by mě vyvolala až po půl hodině.“
- „Přijdeme za ní. Já taky. Já taky. Já taky. Já nevím, právě. Jako já bych za ní šel, ale ne kvůli každé kravině. Mně se nelíbí, že holkám nadřazuje. Jak komu a jak kdy.“
- „Poprosím ji. Půjdu za paní učitelkou a poprosím ji, jestli by to nemohla vyřešit. Půjdu za paní učitelkou.“
- „Zeptáme se jí. Já bych za ní zašel a řekl jí, co mě trápí. Ona je totiž ochotná řešit problémy.“

15. Můžete si v nějakém předmětu vybrat, co budete dělat?

- „Občas ne, ale jenom někdy?“
- „Jo třeba v testech můžeme začít, čím chceme.“
- „O té vlastivědě si můžeme vybrat, když nezlobíme. Při testu si můžeme vybrat postup práce. Paní učitelka nám říká, aby se nezastavovali u úkolů, kterým nerozumíme, abychom se nezdržovali.“
- „Ne, nemůžeme, u testu si můžeme vybrat, čím začneme. Nebo když máme samostatnou práci, tak si to můžeme udělat, jak chceme. Takže si můžeme vybírat ale jen hodně málo.“
- „Nemůžeme, jo v testu můžeme pracovat na přeskáčku.“

- „Ne, ne, ne. Ani postup práce. Nebo půl na půl pořadí cvičení.“
- „Můžeme si vybrat písničky, jinak. Paní učitelka nám řekne zadání a my si to můžeme dělat, jak chceme.“
- „No, o hudebce si můžeme vybrat písničku.“
- „Párkrát ve výtvarce, třeba si můžeme něco namalovat na desky.“
- „O výtvarce si můžeme třeba na desky, ale to je jen jednou za rok. O angličtině si můžeme vybrat postup práce, anebo o hudebce si můžeme vybrat písničku.“
- „Tak asi v tělocviku, někdy nám dá pan učitel výjimečně deset minut. V centru aktivit můžeme. Pak v angličtině a výtvarné hodině.“
- „Tak třeba rozcvičku. Jenom občas si můžeme vybrat, třeba hry. Nebo že si můžeme připravit jednu hodinu.“
- „Tak někdy, často vyrábíme něco, ale asi ne.“
- „Ne, nikdy.“
- „Jo, to jo. Já nevím. Třeba ve výtvarce. Na paní učitelce máme rádi ty hry, aby nás to učení bavilo.“
- „Ano. Třeba tělocvik, ale teď už moc ne. Třeba na tabletech. A při výtvarce jenom někdy.“
- „No, jenom jednou občas v centrech aktivit, jinak moc ne. A pak, když máme na češtinu tablety.“

16. Čím si myslíte, že byste udělali jako třída vaší třídní učitelce radost?

- „Ona má ráda klid a ticho. Ale ticho není dárek, ale udělalo by jí to radost. Anebo jí udělá radost, když jí něco vyrobíme, že jí máme rádi.“
- „Že bysme byli potichu a neprali se.“
- „Asi že budeme hodní, že se nebudeme povídat, že si budeme číst. Ne, my s tím nesouhlasíme, myslím, že by jí udělala radost fotka, jako asi by jí to nějakou radost udělalo, asi jo, budu s tím souhlasit.“
- „Že bysme byli hodní, měli domácí úkoly a byli prostě vzorní. Že by Ondra nezlobil a že ten bysme nezapomněli žádné učebnice ani sešity. Podle mě by jí udělalo 5 věcí radost. Že bysme o hodně nehrabali v taškách, že ji necháme v klidu domluvit, když zazvoní, že si na naši třídu nikdo nebude stěžovat, že budeme mít všechny pomůcky a že se nikdo neporve.“
- „Že bychom byli celý den hodní, nebyli tak hluční a že bychom ji splnili nějaký přání.“
- „Že bysme jí koupili nějaký velký dárek, že bysme byli hodný. Anebo oslava.“

- „Kytky? Abychom si o hodině nemalovali, nepovídali.“
- „No, že bysme se změnili, že bysme byli hodnější a víc jsme se učili. Poslouchat, když přijde na začátku hodiny, abychom byli na konci dne trpělivější.“
- „Že bysme se složili na penězích a něco jí koupily. Že bysme byli hodnější a nezlobili bysme jako teď.“
- „Že bysme byli hodný, nemluvili o hodině a nezlobili jsme a měli pořádek na lavici a pod lavicí.“
- „Tak já bych asi udělal, abychom byli na místech u židliček, pozdravili a byli potichu. Já bych vzal papír a něco bych na ní namaloval a nechal to všemi podepsat a dal jí to na stůl.“
- „Že bysme nepovídali byli bysme klidný a dělali bysme jí hodně radosti. Že pozveme jednoho svého zpěváka, aby zazpíval naší škole a paní učitelce, ale myslíme, že jí děláme radost vždycky.“
- „Když bysme byli o hodině potichu, nebo jí udělali přání.“
- „Že bysme byli tichý, pečlivý, měli bysme dobré známky. Asi největší radost by jí udělalo to ticho.“
- „Že budeme potichý. Být tiší, že bysme nakreslili velký papír a něco jí tam napsali a všichni to podepsali.“
- Byli bysme hodný. A kluci by neříkali před hodinou – už jde.“
- „Když bysme nebyli tak hluční a nekecali. Abychom byli třída bez problémů. Abychom byli všichni kamarádi, pomáhali si a měli dobré výsledky.“

17. Je něco, co byste chtěli v našem rozhovoru doplnit? Objasnit? Povědět něco, co je podle vás důležité a nebylo to řečeno?

- „Nic.“
- „Koho by chtěla mít paní učitelka ve třídě? Tak já bych řekl asi, že jí vadí, že někdy nedáváme pozor a tak je z toho někdy pěkně vystresovaná.“
- „Ať se máme všichni rádi.“
- „Nic.“
- „Vztah mezi ostatní mi třídami, protože ostatní třídy se nám posmívají.“
- „Nic.“
- „Asi ne.“
- „Ne.“
- „Nic.“
- „Že třeba od první do druhý jsme byli hodná třída a teď jsme zlobivá třída.“
- „Nic.“
- „Ne. Paní učitelka je anděl a jsme poměrně skvělá parta.“
- „No, asi ne. Ne.“
- „Asi ne.“
- „Já myslím, že ne. Ne.“
- „Asi ne. Ne. Asi jsme řekli všechno.“
- „Ne.“